

Azbest to także nasz problem

Azbest to nazwa, którą zna prawie każdy. Kojarzy się nam przede wszystkim z powszechnie do niedawna stosowanymi pokryciami dachowymi. Dziś każdy wie, że azbest szkodzi zdrowiu, ale... Czy wiemy na czym ta szkodliwość polega? Co to jest azbest?

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza wapnia i sodu. Azbest znany jest od dawna, ale jego szerokie zastosowanie nastąpiło w okresie ostatnich 100 lat, kiedy stosowany był do produkcji około 3000 wyrobów przemysłowych, przede wszystkim zaś do produkcji wyrobów budowlanych.

W budownictwie azbest znalazł zastosowanie w eternicie, czyli płytach falistych azbestowo-cementowych do pokryć dachowych, płaskich płytach elewacyjnych, płytach karo do dachów i elewacji.

Pomimo swoich licznych zalet, azbest ma jedną, ale jakże istotną wadę - jest chorobotwórczy. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z azbestem nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

Głównym źródłem skażenia środowiska pyłem azbestowym są uszkodzone powierzchnie płyt na dachach i elewacjach budynków.

Mając powyższe na uwadze w czerwcu 1997 roku wprowadzono ustawę o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa zakazuje wprowadzanie na polski obszar celny azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z terminem ustawowym, we wrześniu 1998 roku zakończono produkcję płyt falistych, a od marca 1999 roku obowiązuje zakaz ich sprzedaży.

Program usuwania azbestu

W maju 2002 roku Rada Ministrów przyjęła Program Usuwania Azbestu na lata 2002-2032. Usuwanie azbestu pochłonie ogromne środki związane z jego demontażem oraz unieszkodliwieniem.

Przewidywane koszty usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przedstawiają się następująco: • środki publiczne 821 mln zł, • środki prywatne 47 198 mln zł, • pieniądze z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej 212 mln zł.

Łączna kwota to ponad 48 200 mln zł.

Na terenie Polski znajduje się ogółem 15,5 mln ton wyrobów zawierających azbest w tym 14,9 mln ton płyt oraz 0,6 mln ton rur azbestowych.

Sukcesywnie usuwany jest eternit z pokryć dachowych na altankach śmietnikowych w osiedlu „Sady”. Na dzień przygotowania niniejszego artykułu pozostało do usunięcia 33 m².

Na zlecenie Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej Instytut Techniki Budowlanej

Nagromadzenie tych wyrobów powyżej 2 mln ton występuje w województwach: mazowieckim i lubelskim; do 2 mln ton - w województwie wielkopolskim, łódzkim i podlaskim oraz w przedziale 0,5-1 mln jest województwo świętokrzyskie.

W Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej wbudowane w budynki wyroby zawierające azbest zostały zinywentaryzowane. Występują praktycznie na dwóch osiedlach.

Płyty acekolowe montowane w loggiach budynków przy ulicy Dalekiej: 3, 19, 21, 23, 25, 27, Śląskiej 10, Romualda 2 i 4 realizowanych pod koniec lat 70-tych na osiedlu „Sandomierskim” zostały zdemontowane przy robotach związanych z wymianą stolarki okiennej.

Pozostały jeszcze płyty na filarkach międzyokiennej w ilości 893 m².

W osiedlu „Sady” przy dociepleniu filarków międzyokiennej o powierzchni 456 m² zastosowano płyty ligno-cementowe, zawierające również azbest.

W jednym i drugim przypadku nie są to płyty „surowe” lecz pomalowane farbą na etapie robót elewacyjnych co w sposób zdecydowany ogranicza „pylenie” azbestu.

Zastosowane płyty można demontować lub zabezpieczać. Szkodliwy materiał zabezpiecza się specjalnymi preparatami.

Rynek obfituje w wiele środków zarówno tanich jak i bardzo drogiech. Nie eliminują one powstawania zarysowań w wyniku starzenia się materiału, co jest źródłem emisji azbestu. To drugie rozwiązanie może być tańsze. Koszt wymiany wraz z utylizacją to kwota około 92 zł/m² netto.

wykonał w 1998 roku ekspertyzę oddziaływania na środowisko pokryć wykonanych z płyt acekolowych na elewacjach budynków przy ulicy Romualda 5 i 7.

Ku naszemu uspokojeniu badania powietrza w odległości 1 m od lica budynku wykazały stężenia włókien azbestu do 440 włókien/m³. Graniczne stężenie wynosi 1000 włókien/m³.

Przywołana w tekście ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest nakłada na właściciela budynek zobowiązanie do dokonania przeglądów technicznych tych wyrobów pod kątem ich dalszej eksploatacji.

Właściciel (spółdzielnia) jest zobowiązana do informowania Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zakresie wykorzystania wyrobów azbestowych. Informacja ta powinna być aktualizowana każdego roku w terminie do 31 stycznia.

Dane z przeglądów wykonywanych przez służby techniczne KSM nie wskazują na potrzebę bezzwłocznej wymiany elementów.

Na podstawie pomiarów tworzone są gminne programy usuwania tych wyrobów. Gmina Kielce jest w trakcie przygotowania planu gospodarki odpadami, którego elementem będzie usuwanie wyrobów zawierających azbest.

W planie tym winny się znaleźć zapisy dotyczące środków publicznych oraz dotacji unijnych. Uchwalenie planu będzie sygnałem dla naszej spółdzielni do rozpoczęcia zdecydowanych działań zmierzających do usunięcia i utylizacji wyrobów azbesto pochodnych.

HENRYK WILK